

УМОВЫ ПАПДІСКІ:

На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к. Зьмена адрасу: месцавага—10 к., інша-га—20 кап.

Падпіска і абслуга прымаюцца: У Гал. Кант. (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го Бел. Дварж. Выдавецтва і РЭДАКЦЫЯ—Г.

ПЛАТА ЗА АБЯВЯСТНІ:

Сав. Р. А. Д. М. В. Т. Р. А. Д.

Ліберэнтэцкая Набережная 7/3

Фундамент, бібліятэка Лен. Гос.

Універсітэта

Тэлер-дэк.

ВІЗДА

вісцічнае партыі (бел. і беларуск.) Беларусі і Мен. АК КП(б)В.

Рэдакцыя і Галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дні; тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-оо гадзіны дні, тэлефон № 6-19. 3) Начны рэдактар (адукацыя) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42. Нараўн. Г.р. Кантора і Кантора абвешчаны падпіска тэл. № 781.

Нядзеля, 17 Чэрвеня

1928 г.

№ 138 (2945)

Кешт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

ВЫНІКІ ЗЬЕЗДУ СПАЖЫВЕЦКАЕ КААПЭРАЦЫІ

Выключна вялізарнае значэнне ў таваразвароце краіны дасягнута спажывецкай кааперацыяй за апошнія два гады: пашырэнне і ўмацаванне дагаворных адносін з прамысловасцю; пашырэнне таварнага асартымэнту шляхам уварожвання ў яго новых таварных груп (абутак, гатовая вопратка, кнігі і інш.), пашырэнне і рацыяналізацыя крамнай і магазынай сеткі і набліжэнне яе да спажывца; рацыяналізацыя і змена парадку і метадаў працы спажывецкай сістэмы шляхам патакеныя гандлёвага пасродніцтва (транзіт)—гэтым і многія іншыя пытанні гандлёвай палітыкі і практыкі спажывецкай кааперацыі былі дакладна абгавораны нашым зьездам.

Дзелавіта, а таксама і дакладна разабраў зьезд пытанні арганізацыйнай і масавай работы спажывецкай сістэмы.

Налічча ўдзягнутых у рады пайшчыкаў кааперацыі звыш 50 проц. сялянскіх гаспадарак; звыш 70 проц. членаў прафсаюзаў, — настойліва дамагаюся праверкі і падагульнення работы сярод пайшчыкаў паогул і сярод актыўна пайшчыкаў у прыватнасці.

З выключнай увагаю былі абгавораны зьездам пытанні кааперавання беднага, жанчын, моладзі, пытанні метадаў практычнага ўдзягнення гэтых пластоў насельніцтва ў кааперацыю.

Першацарговае пытаньне — аб палітычны фінансавага стану сістэмы — было прапрацавана зьездам асабліва ўдмліва і дзелавіта.

Урадавы асыгнаванні, якія скарачаюцца, стрыманая палітыка банкаўскага крэдытавання і разлікаў па дагаворах з прамысловасцю ва ўпор паставілі пытаньне аб неабходнасці адшаведнага кантала-каналення сродкамі і сіламі самой сістэмы.

Пытаньне збору паёў, давадзеньне сярэдня-апазачай сумы іх на ўстаноўленых кантрольных лібаў па 1-га кастрычніка 1928 году (6 р. 25 к. па вёсцы і 11 р. 15 к. у горадах) — пытаньне, якое ўрадавы асыгнаванні, якія скарачаюцца, стрыманая палітыка банкаўскага крэдытавання і разлікаў па дагаворах з прамысловасцю ва ўпор паставілі пытаньне аб неабходнасці адшаведнага кантала-каналення сродкамі і сіламі самой сістэмы.

яна паказвае, што пытанні адказнасці і дысцыплінаванасці паасобных арганізацый не заўсёды знаходзілі патрэбы адбітак і прамажэнне ў практычнай працы. Спажывецкая кааперацыя зьяўляецца цэнтральным зьявіннем у таваразвароце краіны. Ад таго, як працуе спажывецкая сістэма, як выконвае яна абавязкі, якія ўскладаюцца на яе партыяй і ўрадам, залежыць правільная арганізацыя ўсяго таваразвароту краіны. Выкананьне гэтай вялізарнай задачы вымагае такой-жа вялізарнай адказнасці і дакладнасці ў працы сістэмы.

Налічча дэмакратычнага статусу ў спажывецкай кааперацыі павялічана зьявіцца паводам да пядбайнасці і неахайнасці тых ці іншых кааперацыйных ятэек.

Дакладнасць, акуратнасць, сваячасовасць у выкананні ўсіх дырэктыв, якія атрымаваюцца кааперацыяй, павінны быць забяспечаны кожнай кааперацыйнай ятэйкай на ўсё 100 проц. Значэнне спажывецкай кааперацыі, якое ўсё больш павялічваецца, і задачы, што стаяць перад ёю, настойліва вымагаюць уважкі двух зазначаных памі момантаў у працы сістэмы.

НАУЛЯНСКІ.

Фарміраваньне нямецкага ўраду

Патрабаваньні партыі Штрэзэмана

У перагаворах Мюле-ра—замінна

БЭРЛІН, 13. Агенцыя „Вольфа“ наведвае:

„Адбылося сумнае насліджэнне божаў нямецкай народнай партыі“

Дыплёматычны корпус нашыў прызнаць напкінскі ўрад

Гамінданаўскія сыягі над кітайскімі пасольствамі ў Вашынгтоне і ў Бэрліне

Што рашыў дыплёматычны корпус

ШАНХАЙ, 15. Паводле вестак агенцыя Го-Мінг, пекінскі дыплёматычны корпус рашыў прызнаць напкінскі ўрад ф-факто і перадаць яму ўсё звышшым, які паступіў у прыбытках ад мятляў.

Гамінданаўскія сыягі над кітайскімі пасольствамі

ВАШЫНГТОН, 15. Прадотаўнік напкінскага ўраду ў Вашынгтоне Альфрэд Жы аддаў загад аб падняцці гамінданаўскага сыягі над будынкам кітайскай мюі і заявіў, што ён назначан паслом — прадотаўніком напкінскага ўраду.

БЭРЛІН, 15. Кітайскі пазераны па справах у Бэрліне па загаду напкінскага ўраду падняў гамінданаўскі сыягі над будынкам кітайскага пасольства.

Лютысавецкая кампанія японскага друку

ХАРБІН, 14. Японскі друк у Манчжуріі, а таксама кітайскі друк, які атрымае фінансавую дапамогу ад Японіі, пасля выбуху ў мястэчку Чжан Цзо-ліна адкрыў шалёную кампанію правакацыйнай ілюі супроць СССР аб тым, быццам СССР перакідае войскі з мясці загоны Ё-тайска-Усходняй чыгуны.

ШАНХАЙ, 15. Кітайская газета Сінг Вень-бао піша, што начальнік шанхайскага гарнізону патрабаваў аднаўленьня работ на шэрагпрадальных

Небаспечнае становішча на псунач

ШАНХАЙ, 15. Улады апыталі памішаньні саюзу донавых рабочых у Пуцуне (кітайская частка Шанхаю). Самратар оаюзу арыштаваў

Суд над белавардзейцам Ярохіным

ХАРБІН, 15. У Порт-Артуры суд разьбіраў справу белавардзейца Ярохіна, які ў лістападзе мінулага году зрабіў замах на самратара савецкага консульства ў Дайрне-э. Чаргасава.

Вакол Цзінаньскага інцыдэнту

ШАНХАЙ 15. Ян паведамае агенцыя Рэйтар, якіяніі консул у Цындао наведваў губернатара Чао-чун і заявіў яму, што вырашэннае кітаньскага інцыдэнту патрабуе на мена 3-4 мейсцаў. На працягу гэтага часу нейтральная зона ўздоўж Цзінаньска-Цындао палініа была захавана і ў гэтай зоне забаронены вышываць гамінданаўскі сыягі.

Арышты ў Шанхаі

ШАНХАЙ, 15. Муніцыпальная паліцыя шанхайскага міжнароднага аэталмента арыштавала некалькі кітайскіх студэнтаў і студэнткаў, на кватэры якіх, быццам, выкрыта падпольная арунарна і камуністычная літаратура. Улады міжнароднага аэталмента перадалі кітайскім уладам намуностага Пэн Мэй-пу, які, паводле слоў ангельскага рэанцыянага аргану „Чайна Таймс“, кіраваў у лютым месяцы паўстаньнем у Тайяне.

Чыбу ў руках паўночнаў

ШАНХАЙ, 15. Паўднёўныя запалі торад Чыбу на паўночна-усходнім узбярэжжы Шаньдунскай правінцы. Горад утрыможаны гамінданаўскімі сыягамі. У торадэ спакойна.

Суд над белавардзейцам Ярохіным

ХАРБІН, 15. У Порт-Артуры суд разьбіраў справу белавардзейца Ярохіна, які ў лістападзе мінулага году зрабіў замах на самратара савецкага консульства ў Дайрне-э. Чаргасава.

У першай інстанцыі Ярохін быў васуджаны на 2 гады прымусоных работ. Пракурор дамагаўся павышэння варты да 5 год прымусоных работ, заяўляючы, што паміж Японіяй і СССР існуюць прыцельскія адносіны, якія трэба захаваць. Абарончы прасілі палінуць у мюці прысуд першай інстанцыі. Прыгавар апеляцыйнага суду будзе абвешчан 20 чэрвеня.

НОБІЛЕ У ЛІКУ ПАРАНЕННЫХ

ЛЕДАКОЛ „КРАСІН“ ВЫШАЎ У МОРА

Судно „Хобі“ падабрала 3 чалавек з экіпажу „Італіі“

„Малыгі“ вышыў да-

Працэс Шахцінцаў

Допыт Буднага і Мяшкова

Па ранішнім пасяджэнні шахцінскай справы 15-га чэрвеня суд дапытвае падсуднага Буднага. Ён—служачы. Дваржанчы добра ведаў Буднага і пад час сваіх наездаў выкаліваў яго да сабе, пытаўся, як ідуць справы. Маркучы в усёго, Будын быў адкавым служачым і Дваржанчык з ім лічыўся.

Будын абнавачваецца ў тым, што першы пазадзіў сувязь з Дваржанчыкам, і на працягу раду гадоў зьяўляўся арганам сувязі паміж контр-рэвалюцыйнай арганізацыяй.

Забастоўка на тютунных фабрыках Македоніі

Сутычка паміж бастуючымі і войскам

Чыгуначнікі рыхтуюцца да забастоўкі салідарнасці

ВЕНА, 15. Ян даносыць з Агэн, да забастоўкі рабочых тютунных фабрык Македоніі, далучыліся рабочыя тютунных фабрык вышні Тавоо і прамысловага цэнтру Сарысамбан.

Забастоўка абхаліла зараз рабочых тютунных фабрык усёй Македоніі.

Грэцкі прафсаюз чыгуначнікаў заявіў аб салідарнасці з тютуннымі рабочымі. Чыгуначнікі рыхтуюцца да абвешчання забастоўкі салідарнасці.

люцыйнай арганізацыі. Быхых уласніку—капіталістах ва грамадстве—і цэлым радкам адважных кіраўнікоў у камуністычнай прамысловасці СССР. У гэтых сувязь насіла строга канспірацыйны характар. Нават сам падсудны прызнае, што ім было атрымана і перадавана заграшніца па розных адрасох каля 40 лістоў.

Будын абнавачваецца таксама і ў атрыманні ад Дваржанчыка, дырэктару для ўсёй школьнікай арганізацыі. Ён таксама прымаў актыўны ўдзел ва многіх патакеных нарадах асаўнай групы школьнікаў.

Будын прызнае, што атрымаваў грошы ад Дваржанчыка, але лічыць, што грошы гэты атрымаў ім не ва яго „любавасць“ на перасядцы лістоў, а ў якасці дапамогі старому служачаму. Што датычыцца актывнага ўдзелу ў патакеным нарадах, дык Будын катэгарычна адхілае свой удзел у такіх нарадах. Ён сьпаўняе, што ў 1924 годзе ён знаходзіўся ў Маскве і нікуды з Масквы не вылядаў. Ён таксама адхілае паказанні Адропа і Сумчэбскага, што праз яго адпраўляліся лісты Дваржанчыку канфідэнцыяльнага характару.

Далей суд пераходзіць да допыту падсуднага Мяшкова. Мяшкоў—інжынер са складу групавога інспектарату, прызвае сабе вынаватім толькі часткова, і то, толькі—у гутарцы, у якой ён браў удзел на кватэры ў Вахшарана. Гутарка гэта датычыла пытаньня аб канспірацыі, зьвязе ў гэты час дэбятвалася ва ўрадавых колах і ў друку.

Мяшкоў, які бліжэй за ўсё стаў да бегучай экспэдыцыйнай работы, быў палта кантоўным чалавекам для школьнікай арганізацыі. Ён прызнае, што арганізацыя мела мена на яго пазывнае імя, але ён не ўдзельнічаў у школьнікай арганізацыі.

РЫМ, 15. Газеты наведваюць, што радыё-сувязь з Нобіле зьладзена да зтыкуму, бо Нобіле выказаў абвешчанае пазыцыю на акцыю

КАН'ЮНКТУРА, ХЛЕБНЫЯ ЗАГАТОВКІ, ЭКСПАРТ

Становішча нашай кан'юнктуры патрабуе напружанай працы з боку ўсіх устаноў і арганізацый. — Мы ўвайшлі ў новую паласу ажыўленай клясавай барацьбы ўнутры нашай дзяржавы. — Нам неабходна сваячасова высветліць затrudненні, з якімі мы можам сустрэцца і адкінуць усякую абломаўшчыну. — Шчыліну, якая стварылася ў выніку змяншэння хлебнага экспарту, мы павінны запоўніць новымі відамі экспарту.

(З прамовы тав. М. М. Галадзеда на ўсебеларускім з'ездзе ўпоўнаважаных спажывецкай кааперацыі)

СУЧАСНАЯ ЭКАНАМІЧНАЯ КАН'ЮНКТУРА

Эканамічныя кан'юнктуры зьявіліся зараз праходзяць у такіх умовах, што мы павінны в адкрытымі вачыма глядзець на магчымыя затrudненні. Разьвіццё нашай эканомікі нямінуца будзе праходзіць праз усялякага роду каадабіны і лагчыны, пацвярджэннем чаго зьяўляецца бягучы гаспадарчы год.

У гэтым годзе мы натрапілі на такое пытаньне на ўсе 100 проц. (у даным выпадку пытаньне аб хлебазагатоўках) можна нацягнуць за сабой вялікі, сур'ёзны затrudненні ва ўсёй нашай народнай гаспадарцы. Мы можам і ў будучым годзе і падалей мець такія выпадкі, калі наша сацыялістычнае будаўніцтва патрапіць у цяжкі перыяд, у цяжкія ўмовы свайго разьвіцця.

У сувязі з гэтым мне хацелася б адзначыць, што роля нашых эканамічных арганізацый у справе напружвання матчыных затrudненняў патрабуе самай напружанай працы з боку нашых устаноў. Да такіх арганізацый, якія адгрываюць рашучую ролю ў агульнай сістэме эканамічнага будаўніцтва, адносіцца сістэма нашай кааперацыі.

РОЛЯ КААПЭРАЦЫІ У НАШЫМ КААПЭРАЦЫЙНЫМ ЖЫЦЦІ

Усім вядома роля і значэнне кааперацыйных арганізацый у агульна-эканамічным авароце і ў агульным сацыялістычным будаўніцтве. Але, калі ўзяць, напрыклад, бягучы гаспадарчы год, то яшчэ в большай якасць можна ўзяць влічэнне значнае працы кааперацыі.

Як наша кааперацыя—сельска-гаспадарчая і спажывецкая—выконвала тыя адназначныя задачы па зьніжэнні затrudненняў у народна-гаспадарчай кан'юнктуры? Беларуская кааперацыя наогул выканала аздавальнае гэтыя задачы, якія перад ёю былі паставлены партыяй і ўрадам.

КААПЭРАЦЫЯ ПРАЦАВАЛА У ЦЯЖКІХ УМОВАХ

Але мне хацелася б сказаць аб тых вельмі цяжкіх умовах, у якіх кааперацыя працавала гэтай зімой. Прыходзілася часта парухаць тую сістэму працы, якая была ўсвядомлена

кааперацыйнымі арганізацыямі. Многае патрабавала перабудовы працы на больш ударны тэмпы, на ударныя метады. Мы ведаем выпадкі, калі многія з прапаўнікоў кааперацыі былі незадаволены гэтымі метадамі працы, бо яны цалкам пераварочвалі ўсё нутро, усю сістэму, якая была заведзена ў нізавых і сярэдніх зьвязных кааперацыі.

Але для таго, каб выканаць задачу загатоўкі і напружання матчыных затrudненняў ў агульнай народнай гаспадарцы, мы павінны былі скарыстаць усе меры, якія меліся ў нашым распоряджэнні.

Я добра ведаю, як цяжка прыходзілася кааперацыйным працаўніком, калі цэнтральныя арганізацыі сваімі дырэктыўамі наравалі нізавых працаўнікоў у іх штодзёнай працы. Але гэта было не таму, што кіруючыя ўстановы нашай дзяржавы ня зусім ясна разумеі задачы, а таму, што гэтыя меры выклікаліся ўмовамі нашага эканамічнага жыцця.

УТРЫМАЦЬ ТЭМП ПРАЦЫ

Пасля падагульненняў азімай працы мы можам думаць, што бягучы гаспадарчы год мы збялісуем больш ці менш нармальна. Але гэта акалічнасць будзе залежаць не толькі ад таго, што мы ўжо зрабілі, а і ад таго, што мы яшчэ зробім да канца бягучага году, галоўным чынам, на рынку загатоўкі.

Пленум ЦК КП(б)Б, разглядаючы пытаньне аб выкананні плянаў загатоўчай кампаніі, яна фармуляваў, што лёс гаспадарчага быцця году ў значнай ступені будзе залежаць ад таго, як мы ўтрымаем разгорнутую эканамічную працу да канца бюджэтнага году. І кааперацыя ў сваёй працы павінна адбіваць гэтую задачу, задачу ўтрымання тэмпу загатоўчай працы да канца бягучага году.

МЫ БЫЛІ ЦЯЖКАВАТЫ НА УЗДЫМ

Гаворачы аб недахопах працы кааперацыі, трэба сказаць, што яна была цяжкавата на ўздым, калі ён даваўся па загадзе партыі перавесці сваю працу на новыя рэйкі. Многія з кааператараў ня так лёгка арыентаваліся ў новай абстаноўцы і ня

так лёгка адмовіліся ад тых старых метадаў, на якіх яны працавалі раней у нармальным штодзённым парадку, калі кан'юнктура была больш моцнай.

І, калі мы гаворым аб падрыхтоўцы да будучага гаспадарчага году, да будучых загатоўкі, то нам трэба будзе гэтыя асноўныя недахопы зьявіць.

ТРУДНАСЦІ ЗАГАТОВАК ЗЬВЯЗАНЫ З ЗАВАСТРЭНЬЕМ КЛАСАВАЙ БАРАЦЬБЫ

Калі нам удалася ўскалыхнуць наш савецкі кааперацыйны апарат у вёсцы, у раёнах і акругах, калі мы зможам добра ўкамплектаваць наш апарат, падбраўшы належных працаўнікоў і вызваліўшы тых, якія толькі бытаюцца ў нас пад нагамі, не разумеючы задач партыі і ўраду, то тады мы зможам у будучым годзе выканаць задачы загатоўкі і прасоўвання тавараў у вёску.

А труднасці ў загатоўках у наступным годзе таксама магчымы. Асноўная прычына гэтых труднасцяў, якія былі высветлены ў становае ЦК УсеКП(б) і ў дэкларацыях

Сталіна і Бухарына, заключаецца ў тым, што мы ўвайшлі ў новую паласу больш ажыўленай клясавай барацьбы ўнутры нашай дзяржавы. Усім вам вядома, што гэта клясавая барацьба кіруюцца нашымі ворагамі з боку аўрапейскіх капіталістых. Праўда, мы ў гэтых адносінах перамаглі нашых клясавых ворагаў, але гэта ня значыць, што калі мы ў будучым годзе выступім на загатоўчым фронце, то ня сустрэнемся а імкненямі нашых ворагаў, каб перашкодзіць нам у нашым сацыялістычным будаўніцтве.

НАМ ТРЭБА ЛІЧЫЦА З МАЖЛІВЫМІ ТРУДНАСЦЯМІ

Таксама сёння мы яшчэ ня можам сказаць, які будзе ўраджай у асноўных загатоўчых раёнах. Данія ЦСУ сёння цалкам яшчэ ня могуць адбыць сапраўднага становішча ўраджаю. Але мы ведаем, што труднасці ў нас магчымы. Напрыклад, у нас на Беларусі мы пасыла ліўню і граду мае вялікі шкоды. Я сёння атрымаў паведамленне ад Полацкай і Віцебскай акруг аб тым, што значную частку плошчы над

ільном і бульбай трэба перасяваць, бо гэтыя плошчы былі пашкоджаны ліўнем. Такія выпадкі магчымы і на іншых раёнах Савецкага Саюзу.

Адсюль вывад—раз мы можам сустрэцца з такой-жа вострай клясавай барацьбай у будучым годзе, якую мы мелі ў гэтым годзе, раз мы можам сустрэцца з магчымымі труднасцямі ў нашай эканоміцы, то мы павінны выходзіць у пабудове сваіх плянаў і ў падрыхтоўчай працы з горшых, а ня з лепшых умоў. Гэта дасць магчымасць сваячасова высветліць тыя затrudненні, а якімі мы можам сустрэцца.

І тады такая абломаўшчына ў нашым загатоўчым апарате, якая аўважвалася ў мінулым годзе, з пачатку новага загатоўчага сезону павінна быць канчаткова зьнішчана.

Зразумела, добраакласнасць нашага апарату яшчэ цалкам не вырашае ўсіх задач—бесць яшчэ цэлы рад эканамічных сур'ёзных фактараў, якія робяць уплыў на вынік загатоўчай кампаніі.

ЗНАЧЭННЕ ЭКСПАРТУ У НАШАЙ ГАСПАДАРЦЫ

Мне хацелася б яшчэ сказаць вам аб адной канкрэтнай задачы, да якое мы павінны падыйсці зусім узброенымі ў будучым гаспадарчым годзе. Гэта пытаньне экспарту. Экспартная справа адгрывае вельмі сур'ёзную ролю ва ўсёй сістэме нашай народнай гаспадаркі. Усім вам вядома, што ад ступені выканання нашых экспартных плянаў залежыць ня толькі ўстойлівасць нашай валюты, але і ў значнай меры і выкананне плянаў капітальнага будаўніцтва. Мы нашае капітальнае будаўніцтва праводзім, у асноўным, грунтуючыся на абсталеванні, якое прывозіцца да нас в-за межэй. Гэта таму, што мы нашае будаўніцтва грунтуюм на высокай тэхнічнай базе, а наша краіна яшчэ ня можа вырабляць патрэбнага нам абсталевання. А выпсваць з заграіцы машыны і розныя прылады абсталевання мы можам толькі тады, калі мы нашымі экспартнымі плянамі забяспечым сабе імартны плян.

НОВЫЯ КРЫНІЦЫ ЭКСПАРТУ

Вам вядома ўжо в лічбаў, якія былі аталашаны ў друку, што такая значная экспартная прадукцыя, як хлеб, у гэтым годзе амаль што выпала з экспартнага пляну (мы экспартавалі толькі на 25-27 мільёнаў рублёў). Гэтую дзірку мы павінны былі чым-небудзь затенуць таму, што невыкананне экспартнага пляну пацягнула б за сабой скарачэнне імартнага пляну. А гэта значыла б скараціць плянавае капітальнае будаўніцтва.

Нам удалася гэтую прабоіну значна запоўніць дзякуючы таму, што мы ў гэтым годзе разгарнулі загатоўку дробнага экспарту. Мы ў Беларусі, напрыклад, вышуквалі новыя крыніцы экспарту, вышуквалі тыя аб'екты, аб якіх мы ўчора нават і ня думалі.

І трэба адзначыць, што ў гэтых адносінах мы мае добрыя вынікі, якія нам далі мажлівасць у БССР падвоіць рэальны экспартны плян. ЭКСПАРТНЫ ПЛАН ДАСЯГАЕ 13 МІЛЬЁНАУ РУБЛЁУ.

Аб гэтым гавораць лічбы. У мінулым годзе мы в БССР экспартавалі

на 6.700.000 рублёў, а ў гэтым годзе мы экспартны плян выканаем у 12.700.000 руб.

Гэта зьяўляецца для нас сур'ёзнай справай, бо мы дробяві, якія часта ў нас бягваюцца пад нагамі, праз якія мы праходзім, ня глядачы на іх, у гэтым годзе змаглі абярнуць у чыстую валюту і гэтым самым забяспечыць выкананне нашага імартнага пляну.

СПАЖЫВЕЦКАЯ КААПЭРАЦЫЯ ДАЛА ДОБРЫ ПРЫКЛАД

І трэба сказаць, што ў гэтай справе спажывецкая кааперацыя адгрыла вялізарную ролю. Я гэтай справай увесь час цікавіўся і магу сказаць без пералавлічэння, што сістэма спажывецкай кааперацыі дала нам каштоўны прыклад, як разгортаць працу па адшуканні тавараў, якія можна экспартваць і абарочваць у валюту.

Гэтую задачу мы поўнасьцю зможам выканаць толькі тады, калі мы праз нашы масавыя арганізацыі прасякнем у самую гушчу вёскі, у самую гушчу нізюў, ва ўсе куткі народнай гаспадаркі.

ПЕРАЛАМАЦЬ ПСЫХАЛЭГІЮ СЯЛЯНСТВА

Каб падняць усе гэтыя косцы, капыты і ануцы, і іншыя прадукты для экспарту, мы павінны самі пайсці па гэта да нашага сялянства. Наша сялянства пакуль што саромецца ўзяць ануцы і панесці іх у кааператыву, каб купіць ва гэта іголак ці што-небудзь іншае. А іншая сялянства, калі і возьме, ідуць у кааперацыю, якую-небудзь ануцу, ідэ і аглядаецца, ці не глядзіць суседка праз вакно, што яна нясе ануцы ў кааперацыю.

Пры такой псыхалегіі нашай сялянкі кааперацыя сама павінна ісьці ў сялянскую хату, і тады гэта самая сялянка аддасць нам гэтыя ануцы за ніткі, за іголку.

Мы мае ўжо ў гэтым напрамку вопыт і трэба адзначыць, што спажывецкая кааперацыя дала нам добрую практыку, якую мы павінны вараз улічыць, каб у наступным годзе яшчэ шырэй і глыбей разгарнуць працу па экспарце.

ШЭФСТВА НАД ВЁСКАЙ АСЛАБЛА

ЛІК ШЭФТАВАРЫСТВАУ У БССР НЕ РАСЬЦЕ

Шэфскія таварыствы аказаліся немалаважымі памочнікамі партыі ў правядзенні ле палітыкі ў вёсцы і дапамозе сялянству. За апошнія год-наўтара шэфская работа пачынае наступова падаць, і ў сучасны момант становішча ле ў большасці арганізацый ня зусім здавальняючае. Увага шэфскай работе! Увага самая чулаа, сур'ёзна і пры гэтым не «камтанійская, а насталнна!»

*** ФАКТЫ ГАВОРАЦЬ ***

Пералому няма

XV зьезд УсеКП(б) адзначыў адставаанне культурнага ўзросту вёскі.

Гэта ня толькі параженне на культурным фронце, але і сур'ёзная палітычная небяспека (Крупская).

«Мы ня можам, як трэба, здавальнага патрэбы сялян, і наша няўвага да росту іх ініцыятывы ўлічаецца насельніцтвам, як бюракратызм» (Рыкаў).

Шэфства рабочае вляем над вёскай—гэта правядзенне пралетарскага ўплыву на масу сялянства. Але трэба адкрыта сказаць, што ва ўмовах Беларусі на гэтым

лічбаецца да 2000, але большасць з іх існуюць фармальна і працуюць дрынна. Некаторыя з іх, як напрыклад, на Гомельшчыне, сходаў ня сілікалі на працягу году. Выхаваўчай работы спрод сваіх членаў не вядуць, членыскія ўзлосы зьбіраюць на 50 проц. і г. д.

З прычыны гэтага многія шэфтаварыствы і лчэйці ў цэлым задач таварыства ня ведаюць. Пытаньнямі налектывізацыі і аграпрапаганды большасць ячэек не займаюцца і вёскі ня ведаюць, а таму сяляне і важуць:

«Ад вашага дэкладу толку мала. Дайце што-небудзь практычнае».

З 11 абследаваных ячэек Бабруйскага акругі толькі 5 ячэек займа-

Пры ўменні шэфарганізацый падвоіць, патроіць гэтыя магчымасці, шліхам прыцягнення сродкаў саміх сялян, дае ўжо значную базу для работы. Між тым, сродкі часта распыляюцца і не даюць патрэбнага эфекту. Прыцягваць жа сродкі сялян мы яшчэ ня ўмеем.

Узьнікае праблема стварэння раённага моцнага бюджэту, выдзялення матавых фондаў і пераход на работу плянавых дагавораў з сілліанамі і высокымі арганізацыямі (КСУ і інш.). Да гэтага часткова Віцебск ужо пераходзіць.

Адначасова трэба вырашыць пытаньне: што павінна рабіць ячэйка, грунавое аб'яднанне, раён, акруга? Патрабава выпадная работа павінна

ПЕРШЫЯ ВЫНІКІ САВЕЦКА-ЛАТВІЙСКАГА ГАНДЛЕВАГА ДАГАВОРУ

Рыскія газеты абвясцілі вынік першых пачынаў месцаў латвійскай

гатоў на пэўныя эквярц, бо кожнаму ясна, што асаблівае патрэба ў

Партыйнае будаўніцтва Шмат чаго не дароблена

(Бабруйскага гарадзкага партіанфэрэнцыя)

класа так і арганізацыя. Пята ў партыю 208 чалавек, з іх 200 рабочых. За апошні час наглядзецца спаданне росту, і гэта сведчыць аб тым, што ў нас пры- выклі чакаць, пакуль рабочы сам падаець заяву ў партыю, а такой працы, каб паступова ўцягваць рабочых у партыю, няма.

Наглядзецца таксама грубае па- рушэнне партэтыкі некаторымі таварышамі: выконваліся рэлігій- нымі абрады, ёсьць выпадкі анты- самітызму паміж членамі партыі, павялічэнне п'янства. У некато- рых таварышоў стварылася думка «ня можна п'янстваваць, а выпіць можна». П'юць з розных прычын: «спайка», «сустрэча рэвалюцыйна- га сьвятла», «чырвоны імяніны» і г. д.

Партасьвета прайшла здавальня- юча, за выключэннем самаадука- цыі, якая амаль што не праводзі- лася таму, што некаторыя тавары- шы зразумелі гэта так: «хачу вучуся, хачу не». Ня выконваюцца сакавіковыя пастановы пленуму

Як прайшлі перавыбары

(Бабруйск)

З 25-га красавіка па 25 мая адбы- валіся перавыбары бюро партыйнага ячэек на бабруйскай гарадской арга- нізацыі. Падрыхтоўчая праца да пе- равыбараў бюро была прароблена за- гадзя. На мясцох пры ячэйках былі складзены камісіі, якія правярылі, наколькі былі праведзены ў жыцц- цэ пастановы, што прымаўліся на сходах, якія пастановы выносіліся бюро, а таксама, як выконваліся ячэйкай дырэктывы партыйнага ка- мітэту.

На парадку дня стаялі толькі два пытанні: справаздача бюро і пе- равыбары. На некаторых сходах быў пастаўлен яшчэ садаклад камісіі па абследаванні працы бюро. Гэта да- ло магчымасць шырока разгарнуць сакратару і высвятліць усё ба- лачкі, якія меліся ў партыйнай ар- ганізацыі. У ходзе перавыбараў бы- ла праўдана вялікая актыўнасць.

На сходах выступалі ў спрэчках 80-85 проц. з прысутных, а ў некаторых ячэйках даходзіла і да 100 проц. Спрэчка насілі характар

Абнавілі склад ячэек

(Мазыр)

Вынікі перавыбараў бюро і са- кратароў ячэек па Нараўлянскім раёне гавораць аб значна ўзрослай актыўнасці раённай партаргані- зацыі і дэлавітасці яе пры абга- варэнні пытанняў працы сваіх партячэек.

На правядзенай раённай нарадзе сакратароў ячэек былі шырока аб- гавораны вынікі абследавання раённай арганізацыі інструктарам адрэсному КП(б)Б і задачы, якія стаяць перад ячэйкаю ў сувязі з перавыбарамі. У больш буйных ячэйках (шэсць) былі вылучаны правяральныя камісіі, якія правя- рылі работу бюро ячэек па ажыц- цяўленні імі дырэктывы вышэй стаячых партарганаў.

Аб зацікаўленасці партаргані- зацыі перавыбарамі сведчыць

Вельмі дрэнна ў нас астаецца справа з антырэлігійнай прапаган- дай. Ячэйкі штодзённа ёю зусім не займаюцца, а толькі на «колады» ды на «валядзень», дні то толькі фармальна сёе-тое робяць. Ключы не падрыхтоўваюцца да правя- дзення антырэлігійных кампаній, ня цікавіць рабочага.

Беларуская мова, ня глядзячы н ўсякія «пастановы» і «тэрміны» ня ўжываецца і як-бы на зло гэтаму, каб ведалі, што гарком усё-ж такі праводзіць беларусізацыю, ён на канфэрэнцыі вывесці адзін лезунг і на белмова, які вышаў напалову украінскі і расійскі.

Зносіны гаркому з ячэйкамі доб- рыя, і ён адмовіўся ад усякага на- піровага кіраўніцтва, а па ўсіх пытаннях склікае нарады сакра- тароў ячэек. Працолаў ячэйкі та- сама ў гарком не пасылаюць. Чле- ны гаркому наведваюць ячэйкі. Га- та ўсё дало добрыя вынікі.

П. МАСЛОУСКІ.

Як прайшлі перавыбары

(Бабруйск)

З 25-га красавіка па 25 мая адбы- валіся перавыбары бюро партыйнага ячэек на бабруйскай гарадской арга- нізацыі. Падрыхтоўчая праца да пе- равыбараў бюро была прароблена за- гадзя. На мясцох пры ячэйках былі складзены камісіі, якія правярылі, наколькі былі праведзены ў жыц- цэ пастановы, што прымаўліся на сходах, якія пастановы выносіліся бюро, а таксама, як выконваліся ячэйкай дырэктывы партыйнага ка- мітэту.

На парадку дня стаялі толькі два пытанні: справаздача бюро і пе- равыбары. На некаторых сходах быў пастаўлен яшчэ садаклад камісіі па абследаванні працы бюро. Гэта да- ло магчымасць шырока разгарнуць сакратару і высвятліць усё ба- лачкі, якія меліся ў партыйнай ар- ганізацыі. У ходзе перавыбараў бы- ла праўдана вялікая актыўнасць.

На сходах выступалі ў спрэчках 80-85 проц. з прысутных, а ў некаторых ячэйках даходзіла і да 100 проц. Спрэчка насілі характар дэлавай здаровай крытыкі і ацэн- кі праробленай працы бюро. Трэба адзначыць, што нашы партыйныя ячэйкі маюць пералом у становаў бок у справе кіраўніцтва гаспадар- чай працай на прадпрыемствах і са- вецкіх установах, што і зазначана на перавыбары. На сходах таксама было зазначана на шмат недахопаў. Напрыклад, зазначалася ў вялікай колькасці ячэек слабае кіраўніц- тва камсамолам, пінверскай арганіза- цыі і працай з жанчынамі. Слабая пастаноўка палітвучобы, слабая унутры-выхаваўчая праца і г. д. У ячэйках стаялі Берзіна і на кам- бінаце зазначана слабае кіраўніцтва фракцыяй прафарганізацыі. Праца бюро ячэек па ўсіх ячэйках прызна- на здавальняючай (за выключэннем ячэйкі ЦРК). Склад бюро ячэек ад- ноўдён на 58 проц. і сакратароў на 39 проц. У бюро ячэек абрали 134 рабочых, што складае 74 проц. усёй колькасці асоб, абраных у бюро.

Б. ШПІТАЛЬНІК.

распад некаторых шэф'ячэек у ра- бочых раёнах, пагоршальне са- цыяльнага складу шэфарганізацыі за лік служачых і вучняў і г. д., і г. д.

Пералому ў гэтай працы пасля XV з'езду амаль што не наглядзецца.

Усіх членаў шэфтаварыства ў БССР налічваецца 26.000, што складае 10—12 чал. на кожныя ста арганізаваных у прафсаюзы рабочых і служачых (у Беларусі 228.000 членаў саюзаў), пры чым абхоп па асобных акругах хістаец- ца ад 7 проц. (Гомель, Бабруйск) да 24 проц. (Віцебск), 18,5 проц. (Менск).

У Віцебску ў параўнанні з мі- нулым годам шэфарганізацыя па- меншылася на 1.250 чал., у Го- мелі па Залінейным (рабочы) ра- ёне, які налічвае больш паловы ўсёй акруговай арганізацыі, за два гады лік членаў шэфтаварыства паменшыўся на 700 чал. У Нова- Беліцы засталася толькі палова ячэек. Такое-ж становішча наглі- даецца і ў іншых акругах.

З мясцовым складам справа абстаіць таксама дрэнна. Працэнт рабочых у шэфтаварыствах хіста- ецца ад 22 проц. (Ворша, Менск— Кастрычнікаўскі раён) да 77 проц. (Бабруйск).

Жанчын у шэфтаварыстве ад 10 проц. (Бабруйск) да 21 проц. (Ві- цебск), камсамолаў да 21 проц., пры чым маюцца рабочыя ячэйкі, дзе іх ня больш 1—2 проц., а то і зусім ня ўдзягнуты (фабрыка «Чырвоны Кастрычнік»).

Актыў не расце

З усёй колькасці 26.000 чле- наў таварыства, мы маем 5.000 т. зв. актывістых, якія перыядыч- на выяжджаюць на вёску. Але ся- род гэтых актывістых зусім малы процэнт рабочых і жанчын.

Даўжэйшты рост актыву і яго вы- сокаванне на работу амаль нідзе не наглядзецца за выключэннем Віцебску і Воршы, дзе гэтай пра- цы паложан пачатак. У Віцебску праз семінары прапушчана 70 чал., а ў Воршы праз двухтыдз- выя курсы прайшло 209 чал. з сям'я-беднякоў.

Гэтыя курсы мелі сваёй мэтай падрыхтаваць кадр арганізатараў калектывнай гаспадаркі.

Характэрна, што ў сувязі з пра- робленай работаю ў гэтых акругах павялічыўся інтарэс да шэфпрацы. Актыві стаў працаваць над сабой, вынікам чаго з'яўляецца тое, што актывістыя выпісваюць 110 экзэм- пляраў часопісі «Вопросы Шэфства» (замест таго, што раней выпісвала- ся 37 нумароў). Акрамя гэтага, у часопісі вядзецца старонка «аб ві- цебскіх шэфках». У Гомелі і ў Мен- ску мы наглядзем адваротнае зья- вішча: актыві пасыўны. Сходы, якія склікаюцца шэфтаварыствам, навед- ваюцца слаба.

Некалькі слоў аб працы саміх шэф'ячэек. Шэф'ячэек на БССР на-

даць колькі-небудзь поўны ма- тэрыял з прычыны адсутнасці пад- ліку прастыя работы, няма маг- чымасці. Усё-ж па Менску, Віцеб- ску і Воршы гэта малоецца ў наступным выглядзе.

Па лініі арганізацыйна-гаспадар- чай даламогі вёсцы:

1. Пераведзена на шматполье сіламі шэфу ў Аршанскай акрузе 10 пасёлкаў і 107 хутароў, агуль- най плошчай у 1663 дзеся. зямлі (Варнаўскі гэта пацвярджае).

2. Падрыхтавана да зямляўпарад- канання 2 пасёлкі (весткі толь- кі па Воршы).

3. Арганізавана таварыстваў, ар- цэляў, паказальных сельска-гаспа- дарчых вучасткаў і агародаў па Менску — 60; Віцебску — 9; Вор- шы — 10.

Сродкі разыходзяцца не па прызначэнні

Па Віцебску затрачана на прав- тачную работу ў вёсцы за 1927 г. звыш 9.700 руб., а па Воршы — больш 900 р.

Бывае і так

Да ўсякай справы мы павінны падыходзіць крытычна. Калі мы па- чалі лаць шэфу за тое, што яны паслабілі тэмі шэфскае працы над вёскай, дык можна сказаць толькі адно: лаць вярта, бо сапраўды з шэфпрацай справа абстаіць ня па- дта добра.

Але як бы там ні было дрэнна, нельга гэтае слова «дрэнна» прыста- ваваць да ўсіх шэфтаварыстваў і зрабіць адзін вывад: «усе шэфарга- нізацыі над вёскай шэфтуюць дрэнна». Дапускаюцца выключэнні.

На гэты раз гэтае выключэнне да- дамо да шэфтаварыства гуты «Пра- летары» (Менск), якое шэфтуе над Ляхавіцкім сельсаветам, Нойданаў- сьнага раёну. Тут усё такі шэфы шэфтывалі добра. Часта выяжджа- лі ў вёску, дапамагалі ў культурных адносінах і нават часта ў матэрыяль- ных.

Ну, а калі шэф прыяжджае часта, дык хто падшэфіма ведаць, а калі ведаць, дык раскажываць аб усім: як жыве вёска, як працуе сельса- вет і г. д.

Расказалі сям'яне шэфу аб тым, што ў сельсавеце працуе дзеля сям'я сакратара сельсавету. Аб гэ- тым шэф панісаў адносіну ў Ко- данаўскі РКВ наступнага зместу.

«Выканбюро шэфства гуты «Пра- летары» лічыць неабходным наве- даміць вам наступнае: будучы шэф- ам над Ляхавіцкім сельсаветам, нашым выяжджаючым таварышом сям'яне ня раз заяўлялі на пенар- малнасць, што маецца ў сельса- веце, як напрыклад: бацька сакра- тара сельсавету Івашына Паўлюк служыць млынаром, сястра сакра- тара служыць старажыхай сельса- вета, дзядзька сакратара Івашына Уладзімер служыць вартуаўніком млыну, атрымлівае 16 руб. у ме- сяц, але нядаўна заменены бедня- ком, якому была выдана пен- сія 5 руб. у месяц, а таксама сям- ліна заяўляюць, што жонка млы- нара займаецца выганам самагаю, то зусім няправільна. Старшыня савету Жураўлёў».

А далей што? Далей... ідзе рэа- лодзія на адносіну сельсавету. «Агульн. сутнасць адказаць шэф- таварыству». А агульн? Агульн? аддзел райвыканкому піша: «Згодна вашага запытальна дасядаецца на- ведамленне старшыні Ляхавіцкага сельсавету. Сакратар райвыканкому (подпіс).

Што можна цяпер сказаць? Здаец- ца, нічога, бо ўсё зразумела. На- зываецца райвыканком шэфам «дава- мо», «рассьледваў», і цяпер шэфы «амогуць» раскажаць сям'янам, што з боку райвыканкому «ўжыты мера- прыемствы», каб «знішчыць» пенар- малнасці ў сельсавеце.

Таварышы з прэзідыуму райвы- канкому, скажэце нам, калі ласка, калі хто-небудзь возьме «шэфства» над вам?

РАБОЧЫ.

тая палеміка ня мае тае вострасці, як у часе заключэння самага трактату або нават у часе яго ратыфі- кацыі. Голас прыхільнікаў трактату гучыць цяпер далёка больш упэ- внена, а выступленні праціўнікаў ня маюць ранейшае галтоўнасці.

Буржуазная нямецкая газета ў Рызе «Рыгашэ Рундшау» зусім да- лёка ад спаданання Савецкаму Саюзу, лічыць савецка-латвійскі гандлёвы трактат важным фактарам у гаспадарчым жыцці Латвіі і за- аўляе літаральна ніжэйшае: «На- дзеі абаронцаў і пачынальнікаў (трактату) споўніліся настолькі, што Іх твор зьяўляецца цяпер важ- кім фактарам у латвійскім гаспа- дарчым жыцці».

Возьмем лічбы. Паводле трактату Савецкі Саюз абавязваў купляць у Латвіі пэўна кантынгент тавараў на пэўную суму. Калі-б палічыць, што закупка павінна ісьці роўнамерна на працягу ўсяго гаспадарчага году, дык за 5 месяцаў павінна было-б быць закуплена латвійскіх тавараў на 40.712.350 латаў. Фактычна-ж за- куплена на 17.925.526 латаў.

Гэта складае 45 проц. трактатна- га кантынгенту. За гэты факт пра- буюць уцягнуць праціўнікі тракта- ту і вясчуюць, што Савецкі Саюз ня выканае гэтага асноўнага для Латвіі пункту. Але адказ на Іх веш- шаванні дужа просты: 5 месяцаў — яшчэ ня полы год, а Савецкі Саюз робіць закупкі ў першую чаргу тых тавараў, якія найбольш патрэбны ў пэўным сезоне, так што закупкі розных сезонаў няўхільна мусяць адраўнявацца і па асартымэнце, і па свабой агульнай колькасці, і агульнай вартасці. Рабіць вывады аб дэтрыманні ці недэтрыманні Савецкім Саюзам гэтага пункту трактату можна будзе толькі пасля заканчэння поўнага гаспадарчага году. Ды впрача таго, як зусім рэ- зонна заўважваюць прыхільнікі трактату ў самой Латвіі, трактат даў значнае палітычнае існаваў- шага раней становішча спраў у найбольш бальным для Латвіі пунк- це—справе збыту латвійскіх тавараў.

Латвійская прамысловасць перад імперыялістычнаю вайною працава- ла галоўным чынам, для ўнутрана- го рынку былое расійскае імперыі. Абшар сучаснае Латвіі забіраў толь- кі назначную частку ўсяго вырабу. Вайна і акупацыя модна падарвалі латвійскую прамысловасць, а са- вецка-латвійская граніца, адбіраю- ца натуральна ранейшы рынак, да- вяршыла заняпад латвійскае пра- мысловасці. Частка яе вырабаў пайшла ў іншыя прыбалтыцкія дзяржавы, але-ж гэта ніяк не магло вырашыць усю пытаньня аб кры- зісе збыту. Аб дарозе-ж на Захад і канкурэнцыі з нямецкай або ан- гельскай прамысловасцю нават і думаць ня прыходзілася.

Дзеля гэтага зразумела, чаму ідэя гандлёвага трактату з Савец- кім Саюзам знайшла шмат прыхільнікаў нават сярод самае чорна- сценнае часткі латвійскае буржуа- зіі. Гаспадарчая неабходнасць ака- залася мацней за яе палітычныя сымпаты ці антыпаты.

Савецкі Саюз пайшоў на спя- каньне патрэбам Латвіі і згадзіўся на ўнясенне ў трактат пункту аб кантынгентных латвійскіх тавараў, якія павінны закупляцца ім у Лат- віі на працягу гаспадарчага году. Гэтым крокам Савецкі Саюз яшчэ раз увачаліўні паказаў, што ён га- тоў дапамагчы малым нацыям, што ён сапраўды гатоў да паразумення з сваімі суседзямі і дзеля гэтага

Возьмем для параўнання аналя- гічныя 5 месяцаў перад трактатам і параўнаем Іх з першымі 5 месяцамі дзейнасці трактату. Ад лістапада 1926 году па красавік 1927 году ў СССР па 9.339.610 латаў, а вывезена з Латвіі ў СССР—на 1.989.435 латаў.

Ад лістапада-ж 1927 г. па красавік 1928 г. прывезена з СССР—на 6.099.205 латаў, а вывезена ў СССР—на 4.940.556 латаў. У той час, як прывоз савецкіх тавараў зменшыў- ся на 30 проц., латвійскі вывоз у СССР павялічыўся на 150 проц. Гэ- тыя факты яснае яснага даводзяць, што падпісаньне гандлёвага трактату з СССР зьявілася вельмі кар- рысным фактарам у развіцці лат- війскага гаспадарчага жыцця. Калі год таму назад латвійскі вывоз у СССР быў роўны 21 проц. прыво- зу з СССР, дык цяпер адпаведна— 81 проц. Пакрывае Ім парту экспартам павялічылася ў 4 разы, і тая пасьпэўнасць гандлю з СССР, якая раней давала столькі клопату латвійскаму ўраду, цяпер пачала выраўноўвацца.

Гаспадарчыя карысці для Латвіі ад трактату з СССР відавочны.

Як-жа стаіць справа з палітычны- мі вынікамі трактату, на якія так напіраюць яго праціўнікі? Ангель- скі кансерватыўны ўрад быў су- проць трактату і прагастаў перад латвійскім урадам, а ангельскі па- сол у Рызе дазволіў сабе зусім не- падходныя выпадкі супроць Латвіі ў сваім інтэр'ю прадстаўніком дру- ну. Кансерватары супроць наладж- кання нармальнага сузыцця СССР са сваімі суседзямі. Яны хацелі-б, каб СССР быў акружаны толькі во- рагамі. Латвійска-савецкі гандлёвы трактат часткова параліжуе Іх планы акружэння СССР і зразумела, што ангельскі ўрад ня мог быць зада- волены падпісаньнем і ратыфікацыяй савецка-латвійскага трактату. Зразу- мела, што пасля гэтага ўзмазд- носіны Латвіі з Англіяй трохі па- горшыліся.

З прычыны падобных-жа мерка- ваньняў, пагоршыліся адносіны Латвіі з Польшчай і Эстоніяй, якія ўсё болей і болей ідуць на павадку Англіі. Урады гэтых дзяржаў да- кладвалі ўсіх стараньняў, каб не дапусціць да латвійска-савецкага трактату, але ня мелі посьпеху. Па- чучыць гаспадарчае мэтазгоднасці трактату пераважыла, і латвійскі ўрад не пасукаўся нагавораў Ан- гліі, Польшчы і Эстоніі. Сьмешна было-б патрабаваць, каб для зда- бывання прыхільнасці ўрадаў гэтых тройкі дзяржавы, латвійскі ўрад аквараваў-бы жыццёвыя інтэ- рэсы свайго краю.

У агульным выніку пяцімесячная спроба савецка-латвійскага гандлё- вага трактату паказала яго поўную жыццёвасць і карыснасць для Лат- віі, і нават польскі афіцыйны друк, які ў сваім часе палюхаў Латвію амаль што стратаю незалежнасці ў выніку гаспадарчага паразумення з СССР, цяпер вымушаны прызнаць, што «Латвія дагэтуль не прайгра- вае» («Кур. Віл.» № 125). Гэтыя сло- вы зьяўляюцца верным, хоць і ня- вольным, асуджэннем тых супроць савецкіх інтрыгаў, якія вяліся поль- скімі дыплёматамі ў Рызе перад падпісаньнем і ратыфікацыяй са- вецка-латвійскага трактату і вядуцца цяпер.

Міхась Варавы.

...а (лічачы рамонты). Засяледы, пра-
ектаваны і г. д.) 4.014.000 руб.
ды ў 1926-27 годзе затрачана
10.832.000 рублёў, а ў 1927-28 го-
дзе затрачана 15.135.000 руб. Усё
гэта гаворыць аб пэўным нашым
руху наперад у бок стварэння но-
вых вытворчых баз.

Працэс будаўніцтва выявіў рад
вялікіх і малых дэфектаў, якія
вельмі моцна адбіліся на выніках
работы і якія патрабуюць дакладна-
га іх падліку з мэтай ўхіліцца
іх у далейшай рабоце.

Адным з галоўных недахопаў ка-
пітальнага будаўніцтва зьяўляецца
адсутнасць амаль усюды агуль-
ных, выразных плянаў. З пачатку
будаўнічых работ часта яны скла-
даліся ў працэсе будаўніцтва. Гэта
апазіцыйна не давала магчымасці
будаваць календарныя пляны,
якія маглі быць укладзены ў рам-
кі фінансавых рэсурсаў, якія ма-
юцца. Там было з Бабруйскім дрэ-
вапрацоўчым камбінатам, з
фабрыкай па вырабе паперы ў
Добрушы, з фабрыкай запалак
«Дняпро» ў Віцебску.

Характарным зьяўляецца і тое,
што пытаньне аб эканамічным
ўраўнаважанні правадзімых работ
у сьпеце вывучэння сырцовых і
энергетычных рэсурсаў вельмі
дрэнна прапрацоўвалася. Гэта можа
прывесці да значнага змяншэння
афону будаўніцтва. Напрыклад,
пабудова ў Віцебску маслабойнага
заводу слаба ўлічвала наяўнасць
ў гэтым раёне патрэбнае колькасць
сырцу. Або на Бабруйскім кам-
бінатам самы працэс будаўніцтва
высупіў пытаньне аб мэтазгод-
насці пабудовы бачарнага цэху ў
той час, як грошы былі ўжо затра-
чаны. Перадпачатковы плин пабу-
довы камбінату прынёсся
зьявіць яшчэ і таму, што не
асветлена было выстарчална ста-
новіцца сырцовай базы.

Асіпстрой з самага пачатку ня
ўлічыў ня выявіў будучых спа-
жывчоў сваёй энэргіі. Да гэтага
часу яшчэ няма поўнай упэўненасці
ў тым, што праектаваная ма-
гутнасць станцыі адпавядае рэ-
альным патрабам прамысловасці
гэтага раёну ў электраэнэргіі.

На радзе іншых будаўніцтваў
складаньне плянаў характарыза-
валася вялікімі зьменамі, якія
ўносіліся ў самы працэс будаўні-
цтва. На фабрыцы «Дняпро», на-
прыклад, 8 раз у ходзе будаўніцтва
зьмяняліся пляны, магутнасць
фабрыкі і спосабы вытворчасці.

Зусім натуральна, што ў буду-
чай нашай рабоце асноўнай зада-
чай трэба будзе паставіць скла-
даньне дакладных, прадуманых, не
падлічачым буйным зьменам,
плянаў.

Надзвычайна вялікай увагі за-
служвае практыка складаньня
праектаў. Тут абсалютнае РСІ
ўсталявала шмат ўсякіх непарад-
каў, недарэчнасцяў. Перш за ўсё
лічэцца ў вочы адсутнасць якой-
лібэа ў вочы адсутнасць якой-

неўнавукальнасці асцы
працаўнікамі быў заняты амаль
выключна зацверджаньнем пра-
ектаў, другое, — свае функцы
ажыццяўляла адчай праектаў
набачным асобам, якія часта былі
загружаны сваімі простымі аб-
вязкамі і, зусім здарэла, няўваж-
ліва адносіліся да складаньня пра-
ектаў Гэта дапамагала таму, што
ня было адказнасці ўкладчыка
праекту за правільнасць усяго ў
ім, ня кажучы ўжо аб тым, што
такі парадак складаньня праектаў
каштаваў вельмі дорага. Неабход-
на зьявіўся сур'ёзную ўвагу так-
сама і на парадак праходжэння і
зацверджаньня праектаў. Аб-
сольдванне выявіла рад ненар-
мальнасцяў у гэтым кірунку. На-
прыклад, праект-басейн лесалі-
нага цэху ляжаў у Лесбеле з 20-га
лютага 1927 г. да 20 мая 1927 г.
Або праекты Добрускай фабрыкі
(па асобных пабудовах) ляжалі ў
кіраўніцтве гомельскага інжынера
ад 3 тыдняў да 4-х месяцаў. З дру-
гога боку, былі і другія крайнасці.
11 праектаў гэі-жа Добрускай
фабрыкі былі зацверджаны напя-
рэдні будаўнічага сэзону на пра-
цягу чатырох дзён. Усё гэта не
магло ня мець уплыву на ход і
якасць работ на будаўніцтве.

Ня зусім сур'ёзныя адносіны да
складаньня праектаў выяўляюцца
яшчэ ў тым, што ў радзе месц ня
было паларэдняга дасьледваньня
грунту, на якім узводзіцца пабу-
дова. Напрыклад, на Віцебскім ма-
слабойным заводзе, ваданосны
пласт, які там аказаўся, выклікаў
неабходнасць перанесці галоў-
ны корпус пабудовы з аднаго мес-
ца на другое, а адгэтуль—рад да-
датковых земляных работ, перакі-
даньне матэрыялаў і г. д. Або на
фабрыцы запалак «Дняпро», пом-
навая станцыя пастаўлена ў мес-
цы, якое ўвесну затапляецца ва-
дою.

Найбольш яскравым паказаль-
кам неўраўнаважанага складаньня
плянаў і праектаў зьяўляецца
надзвычайна рэзкае неадпавед-
насць паміж праектаваным і фак-
тычным коштам работ. Напры-
клад, Бабруйскі камбінат паводле
праекту павінен быў каштаваць
1.200.000 руб., фактычны-ж яго
кошт—4.400.000 р.—павялічэнне
на 267 проц. супроць праекту;
Добрускай фабрыка паводле праек-
ту павінна была каштаваць
2.000.000 руб., фактычны кошт—
5.106.000 руб.; фабрыка запалак
«Дняпро» паводле праекту—2
мільёны руб., каштавала-ж
5.106.000 р. і г. д., і г. д. Якія-ж у
асноўныя прычыны гэтага зьявіш-
ча? Асноўнае, адным словам, «не
прадугледзеі». Тут і непрадуманыя
разьлікі, і непрадугледжаныя рабо-
ты, і нявучот патрэбных зьмен у
ходзе будаўніцтва, і г. д.

Цікава адзначыць, што ў нека-
торых трэстах працаўнікі апошніх
насылаіся заграціць ўжо пасля
складаньня плянаў і праектаў,

лі зусім дарэмна. (Віцебская фаб-
рыка акулараў, Бабруйскі камбін-
ат).

Ход будаўніцтва выявіў яшчэ
рад адмоўных зьявішч, якія ў
асноўным выражаюцца: а) у ад-
сутнасці календарных плянаў
будаўніцтва па некаторых заводах,
б) познім пачатку будаўнічых ра-
бот, што тлумачыцца галоўным
чынам нявысьветленасцю да па-
чатку сэзону абхвату работ, в) у
адсутнасці ўвязкі паміж машы-
нам пачатых работ і грашовымі рэ-
сурсамі. Гэта выклікала перабоі,
спыненні (часамі на год-паўтара,
як напр. на фабрыцы «Дняпро»).
г) у вельмі даргім і громоздкім
апарата (Асіпстрой); д) у бескан-
трольным выдаткаваньні матэ-
рыялаў; е) у адсутнасці матэ-
рыяльнай адказнасці за якасць
выконваемых работ.

Пры ўсім гэтым часта выкон-
валіся работы, якія зусім ня бы-
лі патрэбны. Напрыклад, на фаб-
рыцы запалак «Дняпро» рабілі
свідраваньне шчылі для арте-
зіянскае студні, што каштавала
10.000 руб. і не дало ніякіх выі-
каў. Або на Добрускай фабрыцы
пабудаваны прамысловыя карпусы
і набыта імпартае абсталяваньне.
А да арганізацыі цёпла-сілавое
гаспадаркі яшчэ не прыступілі. У
выніку карпусы і абсталяваньне
ляжаць мёртвым капіталам, а вы-
карыстаньне пашыранай фабрыкі
зацягнецца на два-два з паловаю
гады. У другім выпадку, на Ба-
бруйскім камбінатае замежнае абста-
ляваньне фанэрнага цэху коштам
у 500.000 руб. будзе ляжаць мёрт-
вым капіталам на працягу паўта-
ра гадоў, пакуль не пабудуюць
памішчальні.

Надзвычайна ненармальным зьяў-
ляецца і той факт, што набыццё
за мяжою частак да асноўнага
абсталяваньня (чыгуныя і жалез-
ныя трубы, бэлькі і інш.) нічым
ня было прадктывана. Гэтыя част-
кі маглі быць замканы ў СССР.
Факты гэтыя мелі месца на Доб-

Непарадкі на заводзе

Завод «Чырвоны Кастрычнік» вы-
рабляе цэвікі. У 1925-26 г. ён
вырабляў сячварні блз усякага па-
дліку патрэб і попыту і таму 300
сячварняў яшчэ да гэтага часу
спякоіна «адпачываюць» у складах
заводу.

У 1927 г. адміністрацыя Белмо-
талтрэсту разам з заводскай па-
рашлі адчыніць вухальны цэх на
заводзе. Адчынілі. 1500 скрынак
вухналеў зрабілі, некалькі тысяч
рублёў на гэта справу выспалі...
паставілі побач з сячварнямі.

Стаяць гэтыя вухналі і зараз у
складах разам з сячварнямі. Добра
хоць, што зараз закрыла адміні-
страцыя вухнальны цэх.

Адміністрацыя заводу ня хоча
лічыцца з думкай рабочых.

Калі ўстаўляліся новыя машы-
ны і абсталяваліся новыя цэхі

на павялічэнне, але пывыска-
дае кошт яго Галоўнай прычына
гэтых зьявішч заключаецца ў тым,
што асноўная частка будаўнічага
індэксу— матэрыялы—пабываюцца
часта на цэпах, якія перавышаюць
цэны 1926-27 году. (Добрускай
ф-ка, ф-ка «Дняпро»). Толькі наа-
собныя матэрыялы зніжаны ў цэне
і то вельмі мала. Гэта гаворыць аб
тым, што рынак будаўнічых ма-
тэрыялаў слаба рэгулюецца органа-
мі ВСНГ і Наркамгандлю. Вельмі
слаба і ў вельмі малых разьмерах
уводзіцца механізацыя будаўнічых
работ, што значна панізіла-б іх
кошт.

Есьць і ненармальнасці ў ска-
рыстоўваньні рабачай сілы. У ас-
ноўным яны выражаюцца: а) у
адсутнасці ўвязкі паміж асобны-
мі выцэпкам будаўніцтва. Вывае
так, што пры зьяўленьні пэўнай
групы рабочых ня ўлічваюцца па-
трэбнасць другой часткі гэтага-ж
будаўніцтва, якая патрабуе рабі-
лу; б) у паніжэнні прадукцыйнасці
працы ў некаторых катэгорыях
рабочых (цесьляры, штукатуры,
каменнічыкі). Гэта тлумачыцца ня
толькі аб'ектыўнымі прычынамі
(копскае надвор'е), але і цякучась-
цю рабочых, панаўленьнем арце-
ляй слаба кваліфікаванай сілай
і г. д. і в) у вялікім разыходжань-
ні зарплаты паміж асобнымі група-
мі рабочых.

Адмоўны ўплыў рабіла на ход
работы і тая аклічнасць, што
вышэйшыя органы ўрэзалі грашо-
выя заяўкі масцом на капітальныя
работы ўжо пасля плянавага па-
чатку работ (Добрускай фабрыка).
Гэта натуральна адбілася на па-
слабленні тэмпу будаўніцтва.

Вось асноўныя выяўленыя аб-
сольдваньнем РСІ дэфекты капі-
тальнага будаўніцтва, якія адбілі-
ся на яго ходзе і яго выніках.
Уважліва падлічышы іх, гаспа-
дарчыя органы і іншыя арганіза-
цыі, якія кіруюць будаўніцтвам,
зможуць унікнуць іх часткова і
зараз у ходзе будаўніцтва, а са-
мае галоўнае, у новым будаўні-
чым сэзоне.

„Чырвоны Кастрычнік“

(прыклад з таксама цэхах), дыя
адміністрацыя не жадала нака-
рыстацца правыкай і нарадай ра-
бочых. У выніку—прынёсся рабіць
розна пераабсталяваньні.

Калі сход рабочых і РСІ запра-
панаваў выканаць ранейшую паста-
нову аб скарачэнні выдаткаў, ад-
міністрацыя звольніла рахункавода,
а праз некаторы час узла замест
яго... 2-х бухгалтараў.

Заўважаюцца і грубыя адносіны
да рабочых з боку дырэктара за-
воду і загадчыка складам.

Першы, надрыклад, па просьбе
рабочых завезці хворага ў горад
(7 кіламетр.) адмаўляе даць каня.
Дырэктар адмаўляюцца пават зра-
біць лядвал на вытворчай агульна-
заводскай нарадзе.

Трэба атмасфэру, што стварыла-
сл на заводзе, адаравіць. Свой.

Але гэтыя часткі вось ужэ
дагляду.

На віне электрастанцыі часта
бываюць прастоі ў розных цэхах
майстэрня. Каб унікнуць гэтага,
рабочыя запрапанавалі ўсталяваць
на станцыі рухавік, які валлецца
на дварэ вось ужэ 3 гады. Аднак,
прапанова рабочых ня выканана:
адміністрацыя завала перапіску, а
рухавік усё яшчэ валлецца.

На лепш і ў чыгуначных май-
стэрнях на ст. Асіпавічы. Май-
стэрні выпусцілі рухавік боштам
у 8.000 руб., а праз два тыдні
зноў прышлося выдаткаваць вялі-
кія сродкі на яго рамонт.

Загатоўка ракоў

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Акруго-
вае аддзяленне дзяржаднабелу заня-
лося загатоўкай рачных ракоў на эк-
спарт. Новая справа атрымала добры
поспех. Ужо загатоўлена 13.000 штук.

У Савецце Народных Камісараў

Суды пры сельскіх саветах

СНК прыняў і накіраваў на зацвер-
джэнне прэзідыуму ЦВК распарада-
нае камісіяй законодаўчых праектаў ча-
сцовае палажэнне пра суды пры сель-
скіх саветах. Акруговым выканавым
камітэтам даручаецца з 15 ліпеня г. г.
арганізаваць суды пры двух сельскіх
саветах кожнай акругі. Суд пры сель-
скім саветце, паводле палажэння, скла-
даецца з старшыні і 12 членаў, якія
выбіраюцца агульным сходам грамадзян,
маючых права выбіраць у саветы. Суд пры
сельсавеце засядае ў складзе старшыні і
двух членаў. Члены суду ўдзельнічаюць
у пасяджэннях па чарве, якая ўстаў-
ляецца прэзідыумам сельсавету. Суд
пры сельсавеце можа разглядаць:

- а) грамадзянскія справы на суму да 20 р., калі іспец і адвакат жыюць на тэрыторыі данага сельсавету; б) спрэчкі аб захонах і патравах зямлі працоў-
нага карыстання, аб перакосах, пера-
ворках і г. л.; в) іскі членаў сям'яна-
га двара аб іх маёмасці на суму да 20 р. і аб утрыманні непрапаздальных
членаў двара і г) справы па разьле-
лах. Суд пры сельсавеце на мае права
разглядаць такія іскы, у якіх стараною
зьяўляюцца дзяржаўныя ўстановы або
прадпрыемствы. Суд пры сельсаве-
це можа накіраваць справу ў наро-
дны суд, калі прызнае, што гэтая
справа яму неподсудна. Разгляд спра-
вы пачынаецца судом па пісьмо-
вай або усвай заяве і не пазь-
ней, як праз 2 тыдні. Справа разгля-
даецца публічна і вусна. Пры разглядзе
справы суд павінен выслухаць іста і
адвацьчыка, абмеркаваць іх довады і ста-
рацца памірыць стараны. Ня маюць
права ўдзельнічаць у разглядзе справы
старшыня і члены суду тады, калі яны
самі зацікаўлены ў справе (калі яны
сваікі, прыяцелі старой, або матэ-
рыяльна зацікаўлены ў справе).

На пастанову суду пры сельсавеце
можа быць падана скарга не пазьней
2-х тыдняў з дня вырашэння справы,
або ў народны суд, калі разглядаецца
грамадзянская справа, або ў раўнаую
змяшчальную камісію, калі была справа
зьяўляюцца. Уважліва ў законную сі-
лу пастанова суду пры сельсавеце вы-
конваюцца па даручэнні старшыні сель-
савету праз апарат сельскага савету, на
падставе выданнага судом выканавальна-
ліста. Інструктаваньне і рэвізія суду
пры сельсавеце ўскладаецца на адпа-
ведны народны суд або на раўнаую за-
мельную камісію па прыналежнасці.

Акруговы суд пераваў сваю пра-
цу на без мовы на 40 проц., пра-
куратура—на 30 проц., апраш-
аддзел—на 30 проц., апрашаддзел
—на 15 проц., камунаддзел—на
5 проц. Усёго ахоплены правернай
426 супрацоўнікаў, з якіх добра
ведае белмоў 38 чал., адпаведна-
льнаюча—53 чал., неадпаведнаюча
145 чал. Зусім ня ведае белмоў
90 чал.

Цагельні пераходзяць на 2 зьмены

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). У мотак
папярэдняй вырабу прагм і зьявішч
ня беспрацоўа дзежны пераходзіцца
на 2 зьмены.

Атрады „лёгкай коньніцы“

ГОМЕЛЬ. (Ул. кар.). На будынку
прадпрыемствах камсамольскія атрады
пачалі арганізаваць атрады „лё-
гкай коньніцы“. АБК-РСІ склімае на
раду ўсіх атрадаў.

Дапамога пацярпе- шым ад стыхійных ня- шчассяў

СНК даручыў т. Прышчэпаву разам з
памеснікам народнага камісара гандлю
т. Брыскіным і нам. старшыні ВСНГ
т. Міленькім падоль тэрмінова ў Эка-
намічную Народу канкрэтную прапанову
вы аб пасылкі на месцы маючага ў
ВССР пасеўнага матэрыялу—ільну, аў-
су, грэчні, бульбы і інш. для перасеву
палёў, снарыстаўшы да гэтага ўсе ма-
гчымае атрыманьня пасевы на мес-
цы. Тав. Прышчэпаву таксама даручана
перагаварыць з улоўважаным на па-
сеўнай кампаніі СНК СССР аб тэрмі-
новай высылкі ў ВССР пасевы з за-
пасам СССР для перасеву палёў. Краў-
відству Беларускага Дзяржаўнага Стра-
хавальнага запранавана ўнесці ў Бе-
ларускі с.-г. банк на бігучы рахунак
30 тыс. руб. для ўзмацнення фонду
кредытаваньня па перасеве палёў.
Тав. Прышчэпаву даручана, пасля
вышлэння канкрэтнай дапамогі па пе-
расеве, падаць на подпіс старшыні СНК
дзяржаўнага паказанні (па тэлеграфу)
акруговым выканавым камітэтам аб
мераспрямствах па абсмяяненні па-
дэў.

Фінансаваньне пабу- довы трамваю ў Мен- ску

СНК згадзіўся у асноўным з праек-
там Дзяржплану аб разьмерах і парад-
ку фінансавання будаўніцтва першай
чаргі трамвая ў Менску. Кошт гэтай
пабудовы вызначаны арэнтавачына ў
2.650 тыс. р., ня ўлічваючы дадатковых
выдаткаў па іных работах, зьяўляюцца
у пабудоваю трамвая (пераноска тэле-
фонных і тэлеграфных ліній, пераклад-
ка вадаправоду і інш.). Выпачковае
ўстаўляельнае сумы кошту будаўніцтва
першай чаргі павінна быць зроблена
пасля атрыманьня зацвержэння ад бю-
ро трамвайных зьездаў у Маскву па
прадэце трамвая. СНК прызнаў патрэб-
ным, каб выкананьне пляну пачалося
па зацверджаных праектах з пабудовы
ў першую чаргу асноўнай лініі; вываз
МББ чыг.—Камароўна. Тэрмін пабудовы

поўскае. Начальні станцыі Куд-
хановіч перапрабляе прыбыўшы
груз на наложных плаціках і атры-
маных ад Крайчоўскага грошні
кладзе ў сваю кішэню, падрабіўшы
подпіс на дакуманце. Атрыманні
ад жыхароў грошы за вяду з чы-
гуначнага вадаправоду клаў у сваю
кішэню. Складкаў непраўдзійныя акты
на атрыманую мзку ў краму
транспартна-спажывецкага тава-
рыства.

Сьледствам устаноўлена ўся зла-
чынная дзейнасць пачальніка
станцыі Кудхановіча і ён зараз
аддасца пад суд.

Ул. Л.—Ч.

Слабое наступленне сродкаў па самааблідаўні

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Грошы па са-
мааблідаўні наступленне слаба. На
1 чэрвеня па акрузе сабрала 147.000 р.,
што складае толькі 42 проц. заданьня.
Толькі адна Лоеўскі раён сабраў 63
проц. усіх сум, Веткаўскі-ж раён—толькі
6 проц.

Да 3-й сесіі ЦВК БССР

У зьяўку з сямінамай на 1 верась-
ня г. г. 3-й сесіі ЦВК БССР з на-
ступным парадкам: дзяржаўны бюджэт
БССР на 1928-29 г., аб масавай рабо-
це саветаў, даклад НК сацыяльнага за-
беспячэння, аб сістэме народнага
асветы ў БССР, аб ходзе Асіпбуду-
ніцтва, аб выкананні бюджэту за
1926-27 г., аб крмінальным кодэкс
БССР, аб палажэнні аб мясцовых фі-
нансах—СНК запрапанавалі НК фінан-
саў і НК сацыяльнага забеспячэння і
дзяржаўнаму камітэту сямінаскіх тава-
рыстваў ўземадпамогі падаць у СНК
тэзісы іх дэклараў на сесіі ЦВК. НК
асветы сапрапанавана падаць у СНК
праект законаў аб сістэме народнага
асветы і дакладную запіску, зьян-б па-
агульвала абгаварэнне гэтага пытань-
ня на мясцох і ўважыла-б прапановы з
інтарэсамі разьлічыць народнае гаспа-
даркі БССР. НК фінансаў сапрапанавана
падаць у СНК тэзісы па дэкладу аб
мясцовых фінансах, ВСНГ—праект
паставы сесіі ЦВК па дэкладу аб ходзе
Асіпбудуніцтва. НК юстыцыі запра-
панавана падаць у СНК на зацвер-
джэнне крмінальны кодэкс БССР, а
да зацверджэння яго расасць на
месцы для паларэдняга абгаварэння з
т. л., каб прыняць пад увагу думкі і
заўвагі месц. СНК паставілі прасіць
прэзідыум ЦВК перанесці скліканьне
3-й сесіі на 7 верасьня г. г.

Аб камандыроўцы т. Барсукова

СНК даводзіў народнаму камісару
аховы здароўя т. Барсукову вазукову
камандыроўку за граніцу ча і з пал.
Мас.

Хлородонт

Мягкая зубная паста
придает эстам белому
уничтожает дурной запах
и то рта
уничтожает некрасивый
налет на зубах

Новы мастацкі кіраўнік у БДТ2

БДТ2 запрасіў на сталую працу ў якасці мастацкага кіраўніка і галоўнага рэжысёра тэатру маскоўскага рэжысёра Сяргея Рыгоравіча Розанава.

С. Р. нарадзіўся ў 1894 годзе ў г. Маскве, дзе і атрымаў сярэдняю і вышэйшую асвету. Пасля вучобы в. Розанаў прысвячае сябе для работы па мастацтвазнаўстве і мастацкай педагогіцы.

З 1920 году, разам з Н. І. Сац на працягу 6 год кіраваў школай мастацкага выхавання.

Тэатральную асвету атрымаў у Маскве на практычнай рабоце ў рэжысёраў ровных напрамкаў (Дзікі, Гаранюскі, Сіманаў і інш.).

Асноўная работа яго, як рэжысёра, драматурга і мастацка-педагагічнага кіраўніка адбываецца ў Маскоўскім тэатры для дзяцей, адным з кіраўнікоў якога ён і быў да апошняга часу.

У котым тэатры ім пастаўлена рад п'ес, з якіх 2 яго ўласныя («Будзь гатоў» і «Хранамабіль праф. Іванова»). лепшымі сваімі пастаўнкамі С. Р. Розанаў лічыць масавы пакае (з 800 удзельнікамі) пад назвай

Тав. РОЗАНАУ

«Гимн працы і аднаўленьню», паказаны каля Масквы для членаў 2-га Кангрэсу Камінтэрну, і «Камедыя аб Робін Гудзе» ў Маскоўскім тэатры для дзяцей, дзе яна ідзе і зараз.

У БДТ2 С. Р. Розанаў пастаўлены «Разлом», які прайшоў з вялікім

поспехам.

С. Р. Розанаў працаваў таксама ў галіне кінорэжысуры.

Акрамя гэтага яму належыць рад артыкулаў па пытаннях тэатру, мастацкай і агульнай педагогіцы, а таксама рад белетрыстычных твораў, з якіх некалькі выйшла асобным выданнем (п'еса «Будзь гатоў», «Вані дзіцячы сад», кіно апавяданьне для дзяцей «Прыгоды траўкі», п'еса «Негрыцёнак і малпа», артыкулы і досьледы «Пяць год працы практыкавальна-мастацкай школы» (разам з Н. І. Сац), кніга «Тэа-праца ў школе 2-ой ступені» (разам з Н. Агіёвым) і інш.).

Да свайго прыезду на работу ў БДТ2 С. Р. Розанаў быў членам праўленьня Асоцыяцыі Новых Рэжысёраў.

Наступнай пастаўнкай БДТ2, якая выйшла 17 чэрвеня, зьяўляецца п'еса Ю. Юр'іна «Калі сьвязецца п'еўні» (паэт. рэж. БДТ2 М. Мішкевіча, мастак Ю. Годль, музыка І. Гітгарца).

20-га чэрвеня БДТ2 канчае свой сэзон у Менску.

Менакрыванком зрывае Спартакіяду

Да пабудовы стадыёну яшчэ не прыступалі

Рады фізкультурнікаў з кожным годам растуць, якасьць фізкультурнай працы палепшаецца. Фізкультура ўзмацняе здароўе працоўных, служыць таксама задачам абароны краіны, выхоўваючы ў кожным чалавеку неабходныя якасьці поўнакаштоўнага байца.

Прапагандзе ідэй фізкультуры садзейнічаюць прафэсійныя, савецкія і інш. арганізацыі. Але... нядбайныя адносіны і цяганіна ў некаторых нашых установах падрываюць працу фізкультуры.

Менскія фізкультурнікі даўно чакаюць стадыёну. Хвалюецца разам з ім і акруговы савет фізкультуры. Выватым ва ўсім гэтым зьяўляецца Менакрыванком.

У студзені месяцы ЦВК паставіў пабудоваць у Менску стадыён. Пабудова была даручана Менакрыванкому. Апошні аб гэтым мала клапаціцца, а праект стадыёну ўсё яшчэ вандруе па габінэтах акрыванкомаўскага «начальства». Палова будаўнічага сэзону прайшла, а канкрэтнай паставы аб пабудове стадыёну яшчэ няма.

Другі прыклад нядбайных адносін акрыванкому да справы фізкультуры. Акруговы савет фізкультуры ў сувязі з падрыхтоўкай да Усебеларускай спартакіяды зьявіўся ў акрыванком да грашовай дапамогі. Апрача таго была паслана выписка з пракаколу ЦВК за подпісам сакратара ЦВКБ т. Хацкевіча, у якой прапануецца ўсебакова дапамагаць АСФК.

Але... выписка гэта з разалюцкай старшыні акрыванкому т. Янкевіча «да кіраўніцтва» «слаўна» загінула, як і праект стадыёну. Дабіцца чаго-небудзь рэальнага ад акрыванкому АСФК ня прышлося. Старшыня пасьля да намесьніка, а намесьнік у сваю чаргу да сакратара, а сакра-

тар, ну... да старшыні і так без канца.

— Менскі Акрыванком зрывае спартакіяду—зьяўляючы фізкультурнікі, займаючы ў ВСФКБ.

Трэці факт цяганіны акрыванкому. Сваю канцылярку АСФК прыходзіцца насіць у партфэлі, а працаваць... на дварэ ці што. Прывітаўшы АСФК пад крылом у ВСФКБ і ў Народнага Кам. Аховы Здароўя. У адным трохсэжнёвым пакойчыку з адным вакном зьмяшчаецца каля 6 чалавек працоўнікоў. Калі зьбіраецца якое-небудзь пасяджэньне, то ня знойдзецца месца, каб якому зваліцца на падлогу. Такія ўмовы перашкаджаюць прадукцыйнасьці працы. І... ужо дзесь год, як акрыванком корміць заўтракамі АСФК аб водпуску памяшканьня для апошняга.

Мы пытаем у акрыванкому, калі скончыцца гэта цяганіна? Ул. Б.

М Е Н С К

Праект фабрыкі-кухні ў Менску

10.000 абедаў у дзень

Белрабсэкія прадставіла ў камітэт дапамогі грамадзкаму харчаванню праект пабудовы ў Менску фабрыкі-кухні для рабочых заводу, служачых, вучняў і вайскоўцаў. Фабрыка будзе разлічана на 10.000 абедаў у дзень. З іх 3.000 абедаў будзе адпускацца ў самой сталойцы для рабочых і служачых, што працуюць у цэнтры гораду. Да 2.500 абедаў будзе выдацца студэнтам і беспрацоўным і 4.500-5.000 — разлічана па разьмеркавальніках для рабочых заводзі і сэзоннікаў. Марсуецца абхаціць абслугоўваньнем да 70 проц. пра-прамысловых рабочых буйных прадпрыемстваў.

З пабудоваю фабрыкі мяркуецца закрыць цяперашні дзьве стадоўкі МЦРК, няпрыгодныя для работы, пакінуўшы стадоўку № 6 у відзе рэстарану і адну стадоўку для водпуску дыэтных і вегетарыянскіх абедаў.

Усе іншыя дробныя стадоўкі пры заводах і стадоўкі студэнтаў і беспрацоўных мяркуецца рэарганізаваць у разьмеркавальнікі з забесьпячэньнем іх гарачай стравой ці паўфабрыкатамі для буйных пунктаў Інвэнтар ліквідаваных стадоўкаў будзе скарыстан для разьмеркавальнікаў.

„ЗВЯЗДА“ ПАМЫЛІЛАСЯ

Ускосна закрануты ў фэльетоне М. Гольдбэрга «У сьцёнах Ленінскага Інстытуту» («Звязда» ад 29-га мая) гр. Летаўт, прадставіў рэдакцыі дакуманты, з якіх відаць, што ня толькі белым афіцэрам, але і наогул афіцэрам ён ніколі ня быў.

Глыбока шкадуем аб недапушчальнай неахайнасьці нашага супрацоўніка, у сваю чаргу ўведзенага ў забытанасьць крыніцай інфармацыі аб інстытуце.

Дакуманты, якія прадставіў гр. Летаўт, сьцьвярджаюць яго бязупрэчнае мінулае ў адносінах вайсковае службы і службы ў Чырвонай арміі.

Гр. Летаўт адначасова паведаміў, што ён ужо звольнен з работы ў інстытуце без растлумачэньня прычын.

Калі гэта зьявіньне стаіць толькі ў сувязі з паказаным памылковым сьцьвярджэньнем нашай газэты аб мінулым гр. Летаўта, то мы ня можам ня выказаць свайго здзіўленьня з паводу такога пасьпешнага дзеяньня адміністрацыі інстытуту тым больш, што зьявіньне гр. Летаўта ўтворана было ў часе прабываньня апошняга ў больніцы на апарцыі.

Прэсты прагляд адміністрацыяй інстытуту дакумантаў гр. Летаўта даказаў-бы ёй памылковае сьцьвярджэньне нашага супрацоўніка.

Рэдакцыя яшчэ вернецца да раду пытаньняў, закранутых у артыкуле М. Гольдбэрга, аб непарадках у с.-г. інстытуце імя Леніна.

Нямецкія турыстыя ў Менску

15 чэрвеня ў Менск прымлілі тры нямецкія турысты: Фрыц Розыголь, Эрнст Дэнзоў і Артур Гэдо. Турысты выйшлі з Берліну пшыком. Польшчу праехалі на цягніку, а з Менску пшыком навіроўваюцца ў Маскву на Усесяюзную спартакіяду. Нямецкія турысты—члены рабочага спартыўнага турыскага саюзу, члены саюзу металістых і дрэвапрацоўчыкаў. Адна з іх член камуністычнае партыі.

У Менску яны прабудуць некалькі дзён, пэнаёміцца з працаю фізычнае культуры, наведаюць цэлы рад фабрык і заводаў.

У Менску яны прабудуць некалькі дзён, пэнаёміцца з працаю фізычнае культуры, наведаюць цэлы рад фабрык і заводаў.

Паход рабочай моладзі

Учора ўвечары выйшаў у культурны паход у Жданову першы атрад рабочай моладзі. Сёньня ў Жданову выхадзяць і іншыя атрады рабочай моладзі Менску.

Па дарозе будучь наладжаны розныя культурныя забавы і спартыўныя выступленьні.

Падрыхтоўна да ўсебеларускага зьезду калгасаў

Пачата падрыхтоўчага праца па складаньні ўсебеларускага зьезду калгасаў. Учора адкрыўся першы акруговы зьезд у Мазыры. Для яго правядзеньня туды выехаў старшыня сэкцыі калгасаў тав. Подзін. У Менску акруговы зьезд калгасаў склікаецца 30-га чэрвеня. Зараз па акрузе налічваецца 48 старых калгасаў і 57 калгасаў, арганізаваных з сакавіка г. п. Усебеларускі зьезд калгасаў назначан на верасень.

Разваліўся двухпавярховы дом

Учора, а 9 гадз вечару, па Замнавай вул. стары двухпавярховы каменны дом, № 15, які належаў да грамадзянскага, трэснуў і разваліўся.

На месца здарэньня зараз-жа прыехала пажарная каманда і міліцыя, Ахвар ня было.

Гэта ўжо другое здарэньне на гэтай вуліцы.

За дзень

— ПЕРШАЯ ДАПАМОГА З БІРА-БІДЖАНУ. Менскія грамадзяне Фінкельштэйн, Паснават, Дрэйнодзь, Стую і Файнбэрг, якія перасяліліся ў Біра-Біджан, учора прыслалі сваім жонкам першую дапамогу — па 15 руб. Перасленцы паведамаюць, што яны арганізавалі ў Біра-Біджане каапэратыў «Перамога».

— ЗАПРЫЦЬЦЕ КНІЖНАГА РЫНКУ. Сёньня закрыецца нішні рынак, арганізаваны Беларуска-беларусамі і выдавецтвам РСФСР на гарадзкім сквары. Ня глядзячы на дрэннае надвор'е, удалося прадаць звыш 10.000 кніг.

Апавяшчэньні

— У панядзелак, 18-го чэрвеня, а 8 гадз. увечары ў памылковай Тарраўкому КП(б)Б абдуваецца нарада курэйскай навае абраны сакратароў ачэс. У парадку дла-Як склаўся план працы ач. і менад яго выкананьня. Запрашалося таксама і старшы сакратары ачэс.

Менскі АБ КП(б)Б паведамае ўсіх таварышоў, прыехаўшых на курсы савратароў вясковых парт-

Цікавыя досьледы

Прафіляктычнае значэньне ёду

Доктар Хазанаў зрабіў на кафедрэ пшычных дэпартамэнтаў першай клініцы БДУ даклад аб рабоце і досьледах пшычна-неўралэгічнага дыспансэру.

Дыспансэр завочыў абсьледваньне цалага раду груп рабочых і служачых, якія працуюць на вытворчасьці, якая робіць шкідны ўплыў на першую сыстэму.

Сярод абсьледваных — друкары, калары, рабочыя шпалернай фабрыкі, шчотачна-скрутачай вытворчасьці, хемічнай вытворчасьці, кахельнага заводу, журналістыя, працаўнікі тэлефоннай станцыі і інш.

Апрача таго прапушчана праз дыспансэр 157 наркаманаў і алькаголікаў, 36 асоб, хворых соннай хваробай, 200 эпілэтыкаў, а таксама і іншыя асобы з пшычна-першымі хваробамі. Усяго абсьледвана праца і быт 2,195 чалавек. У дыспансэры было звыш 8.000 наведваньняў, 1390 абсьледваньняў зроблена на кватэры.

Уся гэта работа выявіла масу санітарных дэфектаў на прадпрыемствах у асаблівасьці ў друкарнях, кахельным заводзе і г. д.

Жывёле разам з волавам давалі ёд. Тая жы-жы-жы, якая не атрымлівала ёду, праз некаторы час дыхала, а жы-жы-жы, якая атрымлівала ёд, нават пры больш доўгім атручваньні волавам не давала адзнак атручваньня. Устаноўлена, што асабліва шкідны ўплыў пры атручваньні робіць ужываньне алькаголю. Практыка і дасьледваньні паказалі высокае паражэньне першай сыстэмы волавам.

Дыспансэру ўдалося дабіцца паліпшэньня санітарнай паставы і справы на прадпрыемствах. Шмат хворых было накіравана на курорты, у дамы адпачынку, на спецыяльнае лячэньне. Усе хворыя, што знаходзіліся на мяккіх першоах хваробы, падлягалі ровным мэтадам фізычнага лячэньня. Усе яны знаходзіліся пад сыстэматычным наглядом дыспансэру. Трэба адзначыць, што фабзаўмисцкомы не заўсёды падтрымлівалі работу апошняга.

5.00 чалавек на торфараспрацоўках

Выпрацавана да 4 мільёнаў штук цаглінак торфу

Зараз асабліва інтэвэсыва разгарнуліся тарфяныя работы ў Віцебскім і Барысаўскім раёнах, дзе працуе да 500 чалавек. Паводле няпоўных даных, за 1-ю палову сэзону выпрацавана 4 мільёны штук цаглінак торфу. Пасьпыхоўваю разьвіцьцю сэзону перашкодзілі вялікі дажджы і ліўні, асабліва ў Віцебшчыне ў пачатку сэзону. Вялікія работы разьгортваюцца ў Бабруйску, дзе арганізуецца тарфяная гаспадарка. Вядзецца падрыхтоўка па асущцы 300 гектараў забалочанай плошчы. Будуецца пасёлак для тарфянікаў. 5 машын навішай канструкцыі, устаноўленыя на торфараспрацоўках, цалкам сабе апраўдалі. З устаноўленьнем добрага надвор'я, колькасьць рабочых на торфараспрацоўках будзе дзведзена да 800.

Адкрыліся курсы кніжных працаўнікоў

лавам. Для гэтага мэты дыспансар чаці: ад адрозненняў у правёў эксперыменты над жыццём і, якія выявілі вліццё прафілак-

Сянкевіч, ад камітэту па справах друку пры СНКБ тав. Давідовіч, юць максымум ведаў на спецыяль-

дзяжур на асіметрыі і цяжкіх торфараспрацоўкі.

1932 г. г.

Загадчык АНА аграгаспадарства Тамашыўскі.

у п'янідзе, 18/VI, роўна а 7 га-

дзіне ўвечары ў памашаньні на „Кіе“ (Намсамольская, 25) сільваецца шырокая нарада эканомпрацаўнікоў г. Менску.

На нараду выклікаюцца наст. т. т.: Прадстаўнікі КСМ у ЦП саюзу, прадстаўнікі моладзі ў ФЭН, эканомпрацаўнікі ачэрн.

У п'янідзе, 18 чэрвеня, роўна а 8 гадз. увечары ў памашаньні ЦПСБ (Дом Працы, 2-гі паверх, зала пасаджаньняў)

А Д Б У Д З Е Ц Я
агульна-Гарадзкі сход
Інж.-тэх. работнікаў
ПАРАДАК ДНЯ:
1. Доклад аб Ш-м Засебеларускім Зьвязе ІТР і аб ІУ-м п'янідзе ЦПСБ. (Дакладчык т. Каплан).
2. Доклад інж. Возкава аб прамысловым і грамадзкім будаўніцтве ў Нямеччыне (на асабістых назіраньнях). Доклад ілюструецца дыялязітвамі.
3. Вячужа справы.

Прэзыдыум БМБМТ.

ЛЕТНІ САД ПРАЦ. АСЬВЕТЫ

— Надзея, 17 чэрвеня —
Опэрным ансамблем будзе выканана:
1. „СЫН МАНДАРЫНА“
нам. опера ў 2-х дзеях.
2. Вялікі КАНЦЭРТ
пры ўдзеле лютых сіа Менску.
Пачатак у 9 з пал. гадзіны.
— Грае духавы оркестр. —
У выпадку дрэннага надвор'я пастаноўка пераносіцца ў Дом Асьветы.

Папраўка

У артыкуле «На публіцыцы» п'яні ў «Зьвязда» № 136) укралася памылка: напісана «13 працаўнікоў замест 2-х, зацверджаныя на каапірысе» а трэба разумець, што лічба 2 датычыць не 13 працаўнікоў, а толькі 5-ці машыністаў.

Адказны рэдактар
Яв. АСЬМІЎ

Згубленыя і украдзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

- Кавалер. кн. Вайцэвіча М. І., выд. МЦРК. 2350
- Правіцый білет Бруцка Т. І., выд. а-рай 8 вул. МББ чыг. 2351
- Кавалер. кн. Сьверніка І. О., выд. МЦРК. 2352
- Пашпарт Рэсінай Р. А., выд. Рэчыцкай міліцыі. 2353
- Задворны кніжка № 5-268 Рытававіч. Е. выд. ВДУ. 2354
- Вучотна-вайсковы білет № 54-35 Каалдава М. К., выд. Слуцкім акравакамітам. 2355
- Асабов. пасьведч і моб. лістак Кацілава М. К., выд. Слуцкім акравакамітам. 2356
- Кніжка ваенаслуж. Шульца Ш. М., выд. Менскім арвакамітам. 2357
- Кавал. кн. Вульфсона В. М., выд. МЦРК. 2358
- Лікавая кн. Вульфсона В. М., выд. Менстрахкасай. 2359

Менск, Галоўлітбел № 300.

Тэатр і кіно

БЕЛАРУСІ ДРУГІ ДЗЯРЖАУНЫ ТЭАТР

Надзея, 17 чэрвеня • У ПЕРШЫ РАЗ • Ю. Юр'іна
КАЛІ СЬПЯВЮЦЬ ПЕЎНІ п'еса ў 5 дзеях і 7 абразках.
Пастаўшчык Ш. Міцкевіч. Мастакі: Ю. Гольц і С. Шаўалдышэв. Музыкі І. Гіттарца.
Пачатак а 8 з пал. гадз. • Блізкі ў часе тэатру ад 12 да 2 гадз. і ад 5 гадз. у рабочай нас — ад 11 з пал. да 2 г. і ад 4 да 6 гадз.

Летні тэатр «ПРОФИТЕР» • Гастролі ансамбля тэатра ім. МГСС

Среда 20 июня **„РЕЛЬСЫ ГУДЯТ“** Начало роўна а 9 ч. БИЛЕТЫ В РАБОЧЕЙ КАССЕ

Кіно-тэатр „Культура“	Сёньня, 17 чэрвеня—АПОШНІ ДЗЕнь ГРАНДЫЁЗНАЯ ФІЛЬМА У галоўнай ролі вядомы кіно-актор А. КТОРАУ
Кіно „Чырвоная Зорка“	Выключная фільма „Цырк Памэра“ У галоўнай ролі вядомы спартсмен-атайт МАЦЫСТ
Кіно „ПРАЛІТАРЫ“	Замежная фільма „ГАРПУН“ Драма ў 8 часьцяках Пачатак сьезону а 7 з пал. гадз.
Кіно „Інтэрнацыянал“	2 лепшыя замежныя фільмы за адзін сьезон! 1) „ПАРЫЖ ЗАСНУ“ Фантастычны кіно-раман у 6-ці частках 2) „Я ДЭТЭКТЫ“ Лепшая навіда ў 6-ці часьцяках з удзелам Рычарда ТОЛМ'ЭДЖА

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на ШИЛЬ в до конца года

НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ГАЗЕТУ **ТРУД** СРЕДНЕГО КЛАССА

В газете выходят еженедельно **ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЕ ВКЛАДКИ:**
1) „В ПОМОЩЬ ЦЕХОВОМУ ПРОФРАБОТНИКУ“ (по пятницам)
2) „ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА“ (по вторникам)
Условия подписки на газ. „Труд“ совместно с вкладками: за 1 мес.—1 руб. 25 коп., на 3 мес.—3 руб. 50 коп., до конца года—6 руб. 50 коп.

УДЕШЕВЛЕННАЯ ПОДПИСКА:
ПРОФАКТИВИСТЫ и РАБОЧИЕ, получающие газету „Труд“ в свой домашний адрес и посылающие подписную плату непосредственно в Издательство (Москва, Солян. кв. 12, „Труд“), платят по **значительно удешевленному тарифу**, а именно:
за 1 м-ц (вместо 1 р. 25 к.)—20 к., за 3 мес. (вместо 3 р. 50 к.)—2 р. 55 к., за 6 мес. (вместо 6 р. 50 к.)—4 р. 80 к.

ПЬГОТНАЯ ПОДПИСКА:
По 20 к. в мес. стоят все номера газ. „Труд“, выходящие еженедельно по пятницам с вкладкой „В помощь цеховому профработнику“ или по вторникам с вкладкой „Физкультура“.
Стоимость подписки на вкладочные номера газ. „Труд“ одной вкладкой: за 2 мес.—40 к., за 3 мес.—60 к.
Стоимость подписки с обеими вкладками: за 2 мес.—80 к., за 3 мес.—1 р. 20 к.

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ: в Главной Конторе газ. „Труд“, Москва, Дворец Труда, в отделен. Центр. Изд-стве, во всех почтовых учреждениях СССР, в Главной Конторе агентства Печати.

ПРЫМАЕЦЦА ПАПІСКА

на 1928 год на вялікую беларускую часопісь літаратуры, палітыкі, эканомікі, гісторыі, крытыкі

„ПОЛЫМЯ“

(СЁМЫ ГОД ВЫДАНЫЯ)

3 ліпеня г. г. „ПОЛЫМЯ“ будзе выходзіць штомесячна ГАДАВЫЯ І ПАЎГАДАВЫЯ ПАПІСЧЫКІ „ПОЛЫМЯ“ АТРЫМОЎВАЮЦЬ БЯСПЛАТНЫ ЛІТАРАТУРНЫ ДАДАТАК (гл. газ. „Сав. Бел.“ № 295 за 1927 г. і „Зьвязда“ ад 1 студзеня 1928 г.)

Папідсная цана на „Полымя“ з дадаткам: на год—10 руб., 6 м-цаў—5 руб., 3 м-цы—2 руб. 50 кап.

Дзецца расорочка: пры папідсцы 4 руб.—1 студзеня, 3 руб. 50 кап.—1 ліпеня, 2 руб. 50 кап.—1 кастрычніка.

Цана аддзельнага нумару—1 руб. 50 кап.

ПОДПИСКА ПРЫМАЕЦЦА: у рэдакцыі часопісі „Полымя“ (Менск, Савецкая, 63); у Центр. кнігарні БДВ (Менск, роу вул. Ленінскай і Савецкай), ва ўсіх аграуовых аддзельных БДВ, ва ўсіх пашторых аддзельных, у галоўнай канторы газэты „Зьвязда“ (Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх), у канторы папідсіні на газэты „Правда“ і „Известия“ (Менск, Савецкая, 61), у канторы газэты „Беларуская Вёска“ (Менск, Савецкая, 63) і ле ўпоўнаважанымі і аелькіорамі ва ўсіх раёнах БССР.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ога гадзіны дня

Зьвязда

ФОТО-ЦЫНКАГРАФІЯ

ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

НА КЛІШЭ
ШТРЫХОВЫЯ ТОНАВЫЯ-СЕТКА І РАБЕДЫ

МАСТАЦКАЕ ВЫКАНАНЬНЕ РЫСУНКАУ

3 ЗАКАЗАМІ =
ЗВАРОЧВАЦЦА
У ГАЛОЎНУЮ КАНТОРУ ГАЗЭТЫ
„ЗЬВЯЗДА“ МЕНСК.
САВЕЦКАЯ, №63, 3-ПАВЕРХ.

ПАРТРЭТЫ, ГРАВЮРЫ, ПЛЯНЫ, СХЕМЫ, ФАКСІМІЛЕ, ЗЬІКЭТЫ, ЦЭНЬНІКІ, ВОЛЛАК, ВІШЭТКІ, РЭКЛАМНЫЯ ПЛЯКАТЫ І ІНШЫЯ МАСТАЦКІЯ РАБОТЫ.

СЕКАРОВСКАЯ ЖИДКОСТЬ

ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ
ПРИГОТОВЛЕННАЯ ПО СПОСОБУ ПРОФЕССОРА Д-РА БЮХНЕРА

ЦЕНА ФЛАКОНА 2 РУБ.

ТРЕБУЙТЕ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНГИГИЕНЫ СССР

В СЛУЧАЕ ОТСУТСТВИЯ НА МЕСТАХ ВЫСЫЛАЕТСЯ ИЗ ГЛАВНОГО СКЛАДА 40 ФЛАКОНОВ ПРИ ПОЛУЧЕНИИ ПЕРЕСЫЛКА И УПАКОВКА ЗА НАШ СЧЕТ

ПЕЧЕБ. УЧР. И ВРАЧАМ ДЛЯ ИСПЫТАНИЯ **„CRATIS“**

ВКЛАДКА В ОБЪЕДИНЕНИЕ **„МОСНОПРОМСОЮЗ“**

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА **„ГАЛЕН-МОСКВА“** МОСКВА
УЛ. ГЕРЦЕНА № 5/1 ОТА 10

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ

БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ И СТАТИСТИКИ

ПРИ Ц К С Б

Продолжительность курса—8 месяцев.
Поступать на курсы можно в любой месяц года.
Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.
ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.
Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц
ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Вскобанк, тек. счет № 632.

Подроби. условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С вапро-сами обращаться: Минск, Вскобанк, заочным курсам.

КРАСОТУ и МОЛОДОСТЬ ПРИДАЮТ
КРЕМ, МЫЛО и ПУДРА

Амтаморфоза

РАДИКАЛЬНО УСТРАНЯЕТ ВЕСНУШКИ И ДРУГИЕ ДЕФЕКТЫ КОЖИ

ТРЕБУЙТЕ ВЕЗДЕ

НАСТОЯЩИЕ ТОРГОВЫЕ И НАПИСАНИЕ „Амта“ и СЕРВИСНОЙ МАРКИ

ПА СПРАВАХ ПАПІСКІ І АБВЕСТАК

ЗВАНЕЦЕ 7-81